

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О НАЦИОНАЛНОМ ОКВИРУ КВАЛИФИКАЦИЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 1.

У Закону о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС”, број 27/18), у члану 14. став 4. речи: „1. априла” замењују се речима „1. марта”.

Члан 2.

У члану 15. став 1. тачка 10) мења се и гласи:

„утврђује висину таксе за јавне услуге из тач. 6), 7) и 9) овог става;”.

У тачки 12) после запете додаје се реч: „најмање”.

После тачке 16) додаје се тачка 16а) која гласи:

„16а) пружа информације лицима којима је извршено професионално признавање стране високошколске исправе о могућностима за приступ професијама које су уређене посебним прописима”.

Члан 3.

После члана 15. додаје се члан 15а који гласи:

„Члан 15а

Агенција за квалификације може да образује посебне стручне комисије и тимове за обављање послова спољашњег вредновања квалитета рада ЈПОА, провере испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих у складу са стандардом квалификације у поступку стицања статуса ЈПОА и друге послове из надлежности Агенције.

У посебне стручне комисије из става 1. овог члана могу да се именују:

1) лица са одговарајућим образовањем и одговарајућим радним искуством у струци од најмање три године;

2) запослени у Заводу за унапређивање образовања и васпитања који раде на развоју образовања и васпитања;

3) запослени у Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања који раде на вредновању квалитета образовања и васпитања;

4) лице које испуњава услове за просветног саветника, као и лице које је изабрано за саветника – спољњег сарадника у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања;

5) наставници високошколских установа који су именовани за рецензенте Националног савета за високо образовање, у складу са законом којим се уређује високо образовање.

Лица из става 2. тачка 1) овог члана бирају се на основу јавног конкурса.

Лица из става 2. овог члана могу да се именују у стручне тимове који пружају подршку секторским већима.

Лица из става 2. овог члана имају право на накнаду у висини коју утврди Влада.”

Члан 4.

У члану 17. став 2. речи: „на период од четири године, са могућношћу још једног избора” замењују се речима: „на период од пет година, са могућношћу још два избора”.

Став 3. мења се и гласи:

„У Управни одбор Агенције може бити именовано лице које испуњава услове за пријем у радни однос у државни орган, које има високо образовање, најмање девет година радног искуства на пословима из једне или више области из надлежности Агенције и које није запослено у Агенцији”.

У ставу 6. после тачке 2) додаје се тачка 3) која гласи:

„3) на образложени захтев овлашћеног предлагача.”

Члан 5.

У члану 18. став 1. тачка 7), мења се и гласи:

„утврђује износ таксе за јавне услуге из члана 15. став 1. тач. 6), 7) и 9) овог закона”.

Тачка 8) мења се и гласи:

„предлаже висину накнаде за лица из члана 15а став 2. овог закона коју утврђује Влада”.

Члан 6.

У члану 19. речи: „са могућношћу једног реизбора” замењују се речима: „са могућношћу још два избора”.

Члан 7.

У члану 20. став 1. тачка 7) брише се.

Члан 8.

У члану 21. став 4. после тачке 2) додаје се тачка 3) која гласи:

„3) на образложени захтев овлашћеног предлагача.”

Члан 9.

У члану 37. став 1. после речи „оригинал” додаје се запета и речи: „односно оверену копију”.

Став 3. мења се и гласи:

„Решење о професионалном признавању има значај јавне исправе.”.

Члан 10.

Члан 38. мења се и гласи:

„Члан 38.

Захтев за професионално признавање заинтересовано лице подноси Агенцији.

Професионално признавање врши ENIC/NARIC центар, као организациони део Агенције, по претходно извршеном вредновању страног студијског програма, у складу са овим и законом који уређује високо образовање.

Вредновање страног студијског програма из става 2. овог члана, уколико међународним уговором није предвиђено другачије, врши се на основу врсте и

нивоа постигнутих компетенција стечених завршетком студијског програма, узимајући у обзир систем образовања, односно систем квалификација у земљи у којој је високошколска исправа стечена, услова уписа, права која проистичу из стране високошколске исправе у земљи у којој је стечена и других релевантних чињеница, без разматрања формалних обележја и структуре студијског програма, у складу са принципима Конвенције о признавању квалификација из области високог образовања у европском региону („Службени лист СЦГ – Међународни уговори”, број 7/03).

Решење о професионалном признавању посебно садржи: назив, врсту, степен и трајање (обим) студијског програма, односно квалификације, који је наведен у страниј високошколској исправи - на изворном језику и у преводу на српски језик и научну, уметничку, односно стручну област у оквиру које је остварен студијски програм, односно врсту и ниво квалификације у Републици Србији и ниво НОКС-а којем квалификација одговара.

Директор Агенције доноси решење о професионалном признавању у року од 60 дана од дана пријема уредног захтева.

Решење из става 4. овог члана не ослобађа имаоца од испуњавања посебних услова за обављање одређене професије прописане посебним законом.

Решење о професионалном признавању је коначно.

Изузетно од става 3. овог члана, уколико је високошколска исправа стечена на једном од првих 500 универзитета рангираних на једној од последње објављених међународних листа рангирања универзитета у свету Shanghai ranking consultancy (Шангајска листа), US News and World Report Ranking (Листа рејтинга US News and World Report) или The Times Higher Education World University Rankings (Тајмска листа рејтинга светских универзитета), решење о професионалном признавању доноси се без спровођења поступка вредновања страног студијског програма из става 2. овог члана у року од осам дана од дана пријема уредног захтева.

Уколико није другачије прописано, на поступак професионалног признавања примењује се закон којим се уређује општи управни поступак.

Решење о професионалном признавању има значај јавне исправе.

Ближе услове у погледу начина спровођења поступка професионалног признавања прописује министар надлежан за послове образовања.”

Члан 11.

У члану 42. став 10. речи: „става 9” замењују се речима „ст. 7. и 9.”

Члан 12.

Прилог 1. замењује се новим Прилогом 1. који је саставни део овог закона.

Члан 13.

Конкурс из члана 3. овог закона Агенција ће расписати у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 14.

Поступци професионалног признавања стране високошколске исправе започети до ступања на снагу овог закона окончаће се према одредбама овог закона.

Члан 15.

Даном ступања на снагу овог закона, престају да важе:

- 1) члан 150. став 7. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 73/18 и 67/19);
- 2) члан 62. у делу који се односи на стручно-педагошки надзор и члан 63. Закона о образовању одраслих („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 88/17 – др. закон и 27/18 – др. закон).

Члан 16.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ПРИЛОГ 1.

НИВО	ЗНАЊЕ	ВЕШТИНЕ	СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ
	Лице са стеченим нивоом квалификације:		
1.	Поседује основна општа знања која омогућују даље учење	Примењује вештине потребне за обављање једноставних предвидивих задатака	Обавља задатке или учи према једноставним усменим и писаним упутствима, уз непосредни надзор
2.	Поседује општа и стручна знања о чињеницама и основним принципима потребним за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање, рутинских, унапред утврђених оперативних послова; Рукује алатима и машинама уз детаљна техничка упутства користећи прописане материјале за рад	Обавља послове у складу са утврђеним техничко-технолошким поступцима, уз надзор; Одговорно је за примену утврђених поступака, средстава и организацију сопственог рада
3.	Поседује општа и стручна знања о чињеницама, основним принципима и процесима потребним за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање мање сложених, разноврсних, повремено нестандартних оперативних послова; Прикупља и врши избор релевантних информација; Рукује специјализованом опремом, машинама и	Обавља послове самостално у складу са техничко-технолошким процедурама уз повремене консултације; Организује сопствени рад; Одговорно је за примену процедура и средстава сопственог рада; Предузимљив је у раду

		постројењима користећи различите материјале	
4.	Поседује систематизована теоријска знања потребна за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање сложених, разноврсних, учестало нестандартних послова користећи различите методе и технике; Врши одабир релевантних информација прикупљених из различитих извора ради примене у раду или учењу; Рукује различитом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале	Обавља послове самостално у складу са техничко-технолошким процедурама; Организује и контролише сопствени рад и/или рад мање групе; Уочава проблеме и учествује у њиховом решавању; Одговоран је за избор поступака и средстава за сопствени рад и/или рад других
5.	Поседује специјализована стручна знања потребна за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање сложених, специфичних и углавном нестандартних послова који захтевају учествовање у креирању нових решења; Рукује специјализованом опремом, машинама и постројењима користећи	Обавља послове са великом самосталношћу у одлучивању; Врши организовање, контролисање и вредновање сопственог рада и/или рада других, као и обучавање других за рад; Преузима одговорност за одређивање сопственог начина и метода рада, као и за оперативни рад других; Испољава предузимљивост за

		различите материјале	унапређивање процеса рада и решавање проблема у непредвидивим ситуацијама
6.1	Поседује напредна академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада	Решава сложене проблеме у области учења и/или рада у нестандартним условима; Примењује вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група; Користи опрему, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада	Предузимљив је у решавању проблема у нестандартним условима; Води сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу; Примењује етичке стандарде своје професије; Организује, контролише и обучава друге за рад; Анализира и вреднује различите концепте, моделе и принципе теорије и праксе; Испољава позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју
6.2	Поседује напредна академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у уској специјалистичкој области учења и/или рада	Решава сложене проблеме у уској специјалистичкој области учења и/или рада у нестандартним условима; Примењује вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група; Користи и специјализовану опрему, инструменте и уређаје релевантне за	Предузимљив је у решавању проблема у нестандартним условима; Води сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу; Примењује етичке стандарде своје професије; Организује, контролише и обучава друге за рад; Анализира и вреднује различите концепте, моделе и принципе теорије и праксе унапређујући постојећу праксу; Испољава позитиван однос према значају

		област учења и/или рада	целоживотног учења у личном и професионалном развоју
7.1	Поседује високо специјализована академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе, укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада као основу за научна и примењена истраживања	Решава сложене проблеме на иновативан начин који доприноси развоју у области учења и/или рада; Управља и води сложену комуникацију, интеракцију и сарадњу са другима из различитих друштвених група; Примењује сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада као основу за научна и примењена истраживања	Делује предузетнички и преузима руководеће послове; Самостално и са пуном одговорношћу води најсложеније пројекте; Планира и реализује научна и/или примењена истраживања; Контролише рад и вреднује резултате других ради унапређивања постојеће праксе
7.2	Поседује уско специјализована академска знања која се односе на теорије, принципе и процесе, укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада као основу за научна и примењена истраживања	Решава сложене проблеме на иновативан начин који доприноси развоју у области рада; Управља и води сложену комуникацију, интеракцију и сарадњу са другима из различитих друштвених група; Примењује сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за област учења	Делује предузетнички и преузима руководеће послове; Самостално и са пуном одговорношћу води најсложеније пројекте; Контролише рад и вреднује резултате других ради унапређивања постојеће праксе

		и/или рада као основу за научна и примењена истраживања	
8.	Поседује врхунска теоријска и практична знања потребна за критичку анализу и оригинална истраживања у фундаменталним и примењеним областима науке са сврхом проширивања и редефинисања постојећих знања, науке или области рада	Примењује напредне и специјализоване вештине и технике потребне за решавање кључних проблема у истраживању и за проширивање и редефинисање постојећег знања или области рада; Примењује вештине комуникације за објашњавање и критику теорија, методологија и закључака, као и представљање резултата истраживања у односу на међународне стандарде и научну заједницу; Развија нове алате, инструменте и уређаје релевантне за област науке и рада	Самостално вреднује савремене резултате и достигнућа у циљу унапређења постојећих и стварања нових модела, концепата, идеја и теорија; Испољава иновативност, научни и професионални интегритет и преданост развоју нових идеја и/или процеса који су у средишту контекста рада или науке, кроз принцип самовредновања свога рада и достигнућа; Дизајнира, анализира и имплементира истраживања која чине значајан и оригинални допринос општем знању и/или професионалној пракси; Управља интердисциплинарним и мултидисциплинарним пројектима; Способан је да самостално покрене националну и интернационалну сарадњу у науци и развоју

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, којом се утврђује да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Доношењем Закона о националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС“, број 27/18, у даљем тексту Закон о НОКС-у) створен је правни оквир за уређивање система у коме се квалификације успостављају, описују се нивои и врсте квалификација, успостављају се надлежна тела и процеси који су у вези са успостављањем система квалификација, уз уважавање специфичности националног образовног система, принципа европске образовне праксе, посебно Европског оквира квалификација.

Од доношења Закона о НОКС-у, реализоване су све активности на успостављању нових тела, Савета за НОКС, Агенције за квалификације (у даљем тексту Агенција) и 12 секторских већа.

Почетком рада Агенције за квалификације, у њену надлежност, поред осталог, прешли су и поступци за признавање страних школских и високошколских исправа, које спроводи ЕНИЦ/НАРИЦ центар као организациона јединица Агенције. У поступку признавања страних високошколских исправа ради запошљавања и даље учествују спољашњи рецензенти са листе Комисије за акредитацију и проверу квалитета, односно са листе Националног савета за високо образовање.

Увођење поступка признавања страних високошколских исправа ради запошљавања почело је да се примењује са доношењем Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, број 99/14) извршено је усклађивање тог закона са Законом о ратификацији Конвенције о признавању квалификација из области високог образовања у европском региону („Службени лист СЦГ – Међународни уговори“, број 7/03, у даљем тексту Конвенција). Наведеним изменама закона, прописано је да поступак признавања стране високошколске исправе ради запошљавања спроводи ENIC/NARIC центар као организациона јединица министарства надлежног за послове образовања, док је пре измене Закона тај поступак спроводила самостална високошколска установа.

Разлику у односу на решење пре измене закона представља и начин на који се вреднује страни студијски програм, с обзиром да се сада поред врсте и нивоа постигнутих знања и вештина вреднују и систем образовања у земљи у којој је високошколска исправа стечена, услови уписа, компетенције стечене завршетком студијског програма, права која проистичу из стране високошколске исправе у земљи у којој је стечена и друге релевантне чињенице, без разматрања формалних обележја и структуре студијског програма, а лицу коме се признаје страна високошколска исправа се издаје решење, којим се признаје научна, уметничка, односно стручна област у оквиру које је остварен студијски програм и омогућава општи приступ тржишту рада у Републици

Србији, али које не ослобађа његовог имаоца испуњавања посебних услова прописаних законом и другим прописима за обављање одређених професија.

Наведеним законским решењима омогућено је лакше остваривање права на рад лицима која су високошколску исправу стекла у иностранству.

Практично им је омогућен слободан приступ тржишту рада и остављено је послодавцу да процени да ли су компетенције које је то лице стекло одговарајуће за његове потребе, уместо да се, као пре измене закона, практично ради изједначавање стране дипломе (уз полагање додатних испита) са дипломом која се стиче у Републици Србији, у ком случају је послодавцу било свеједно да ли је лице стекло високо образовање у земљи или у иностранству.

Иако је поступак признавање страних високошколских исправа ради запошљавања (у даљем тексту: професионално признавање) који се спроводи у ЕНИЦ/НАРИЦ Центру донео доста побољшања у односу на период када су професионално признавање обављале самосталне високошколске установе, појавили су се одређени проблеми у функционисању који доводе до успоравања самог поступка и на тај начин онемогућавају ефикасно пружање ове јавне услуге заинтересованим лицима.

Конкретно, код одређеног броја рецензента забележено је неодрживање на електронске молбе ЕНИЦ/НАРИЦ Центра да се изврши рецензија, као и вишемесечно а понекад и вишегодишње кашњење при давању рецензија. Поједини рецензенти су супротно Конвенцији поступали као да је у питању нострификација стране високошколске исправе, уместо да примене начела признавања утврђених Конвенцијом и законом, што је довело до већег броја тужби лица која нису била задовољна начином на који су њихови захтеви решени. Такође, било је и проблема код ангажовања рецензента за одређене стране језике јер их нема ни на листи рецензента Националног савета, што је практично чинило немогућим да се за одређене јавне исправе уопште и спроведе поступак признавања.

Мора се напоменути да је већина рецензента давала рецензије у року и у складу са Конвенцијом, али је због уједначености у поступању према свим заинтересованим лицима потребно обезбедити несметано функционисање ове јавне услуге.

С обзиром да је улога рецензента у поступку професионалног признавања утврђена Законом о националном оквиру квалификација, Предлогом закона предложена су одговарајућа решења за превазилажење уочених потешкоћа у функционисању.

Успостављање оперативног система националног оквира квалификација поред оснивања Агенције и формирање 12 секторских већа подразумева и активности на успостављању система спољашњег вредновања квалитета рада јавно признатих организатора активности образовања одраслих. С обзиром на специфичне потребе у погледу стручне подршке раду секторским већима а имајући у виду ограничену капацитет Агенције, Предлогом закона даје се могућност Агенцији да образује посебне комисије и тимове за обављање послова из надлежности агенције, на сличан начин како је то прописано за надлежна тела у високом и доуниверзитетском образовању.

Спровођење поступка повезивања (референцирања) националног оквира квалификација Републике Србије са европским оквиром квалификација (ЕОК) које спроводи Министарство просвете, науке и технолошког развоја у складу са чланом 33. Закона о НОКС-у, довело је до потребе да се дескриптори појединих нивоа квалификација који су дати у Прилогу 1. Закона о НОКС-у измене како би се боље усагласили са дескрипторима ЕОК-а и на тај начин олакшали поступак повезивања два оквира квалификација.

Осим наведеног, Предлогом закона врши се усклађивање са одредбама Закона о јавним агенцијама које су донете након усвајања Закона о националном оквиру квалификација Републике Србије.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У члану 1. Предлога закона, којим се врши измена у члану 14. Закона о НОКС-у, врши се усклађивање рока за достављање извештаја о раду Агенције за квалификације Влади са роком прописаним чланом 46. Закона о јавним агенцијама.

У члану 2. Предлога закона, којим се мења и допуњује члан 15. Закона о НОКС-у, извршено је усклађивање са чл. 17. ст. 2, 3. Закона о буџетском систему. Такође, додаје се и нова надлежност Агенције – пружање информација о могућностима за приступ професијама које су уређене посебним прописима лицима којима је извршено професионално признавање стране високошколске исправе. На овај начин, лице које се обрати Агенцији за професионално признавање стране високошколске исправе, поред самог признавања стране дипломе на једном месту може да сазна шта је потребно и које је надлежно тело коме треба да се обрати за обављање професије која је уређена посебним прописима. Додата је могућност да Агенција врши спољашње вредновање квалитета рада ЈПОА најмање једном у року од пет година.

Чланом 3. Предлога закона додаје се члан 15а којим је дата могућност Агенцији да образује посебне стручне комисије и тимове за обављање послова спољашњег вредновања квалитета рада ЈПОА, провере испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих у складу са стандардом квалификације у поступку стицања статуса ЈПОА и друге послове из надлежности Агенције.

Овим чланом прописује се и која лица могу бити именована у посебне стручне комисије и тимове које Агенција може да образује за обављање послова спољашњег вредновања квалитета рада ЈПОА, провере испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих у складу са стандардом квалификације у поступку стицања статуса ЈПОА и друге послове из надлежности Агенције. Категорија лица „са одговарајућим образовањем и одговарајућим радним искуством“ могућава Агенцији да у посебне стручне комисије и тимове ангажује нпр. лица из привреде, чије су компетенције важне за оцењивање програма ЈПОА, али такође и за израду стандарда квалификације, профила сектора за секторско веће и сл. Ова лица бираће се на јавном конкурсима. Остале категорије лица представљају лица која обављају послове у вези са развојем и вредновањем квалитета образовања и васпитања (запослени у Заводу), просветни саветници и спољни сарадници чији је рад уређен Законом о основама система образовања и васпитања као и наставници високошколских установа који су изабрани за рецензенте Националног савета за високо образовање у складу са Законом о високом образовању.

Образовање посебних стручних комисија и тимова представља меру за осигурање квалитета рада Агенције. Објективна је потреба да се за послове из надлежности Агенције, када то није могуће обезбедити из реда запослених, ангажују стручњаци, како они који су већ запослени у систему образовања, тако и они привреде. Један од главних послова Агенције је да развија стандарде квалификација из свих области рада, а имајући у виду ограничење броја запослених није могуће да се запосли довољан број људи са адекватним стручним знањима и искуством како би све области рада биле покривене. Такође, у поступцима утврђивања услова за одобравање статуса ЈПОА веома је значајно ангажовање стручњака из привреде који тек ни у ком случају не би могли да буду запослени. Послови спољашњег надзора такође спадају у оне где није могуће обезбедити довољан број запослених у самој Агенцији.

Овакав начин рада већ је увелико присутан у систему образовања и омогућен кроз Закон о високом образовању за ангажовање рецензента који учествују у акредитацији студијских програма у високом образовању а који нису запослени у Националном телу за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, као Законом о основама система образовања и васпитања који омогућава Заводу за унапређивање образовања и васпитања и Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања да образују посебне комисије.

У члану 4. Предлога закона, којим се врши измена и допуна у члану 17. Закона о НОКС-у, извршено је усклађивање у погледу трајања и броја мандата, као и услова за именовање чланова управног одбора Агенције сагласно одредбама члана 16. и 17. Закона о јавним агенцијама.

Дата је могућност да се члан управног одбора разреши на образложени захтев предлагача.

Чланом 5. Предлога закона, којим се врши измена у члану 18. Закона о НОКС-у, дата је надлежност Управном одбору да утврди износ таксе за јавне услуге признавања страних школских и високошколских исправа ради запошљавања и давање одобрења за стицање статуса ЈПОА. Дата је и надлежност Управном одбору да предложи висину накнаде за чланове посебних комисија из члана 15а коју утврђује Влада.

Чланом 6. Предлога закона, којим се врши измена у члану 19. Закона о НОКС-у, извршено је усклађивање у погледу броја мандата директора Агенције сагласно члану 21. Закона о јавним агенцијама.

У члану 7. Предлога закона, којим се врши измена у члану 20. Закона о НОКС-у, брисана је тачка 7) којом је утрђена надлежност директора да за потребе давања стручног мишљења у поступку првог вредновања страног студијског програма именује комисију од најмање три рецензента са листе рецензента коју утврђује Национални савет за високо образовање, у складу са законом који уређује високо образовање и овим законом.

У члану 8. Предлога закона, којим се допуњује члан 21. Закона о НОКС-у, дата је могућност да се члан секторског већа разреши на образложени захтев предлагача.

У члану 9. Предлога закона којим се врше измене и допуне у члану 37. Закона, омогућено је да подносилац захтева може уместо оригиналне исправе да достави и оверену копију те исправе. Такође, решење о признавању сада има значај јавне исправе а брисана је одредба да се на оригиналној исправи уписује кратак садржај решења.

Чланом 10. Предлога закона, којим је измењен члан 38. Закона о НОКС-у, скраћен је рок за доношење решења у поступку професионалног признавања. За дипломе стечене на једном од првих 500 универзитета рангираних на једној од последње објављених међународних листа рангирања универзитета у свету Shanghai ranking consultancy (шангајска листа), US news and world report ranking (Листа рејтинга Ју-ес њуза) или The Times higher education World university rankings (Тајмсова листа рејтинга светских универзитета), прописано је да се решење о професионалном признавању доноси без спровођења поступка првог вредновања стране високошколске исправе у року од осам дана од дана пријема уредног захтева. Такође, укупан рок за доношење решења о професионалном признавању скраћен је са 90 на 60 дана од дана подношења уредног захтева.

Чланом 11. Предлога закона допуњује се члан 42. став 10. Закона о НОКС-у тако што се прописује коначност решења о одбијању захтева за стицање статуса ЈПОА које директор Агенције доноси уколико подносилац захтева не испуњава услове у погледу плана и програма активности образовања одраслих и начина остваривања програма.

Чланом 12. Предлога закона измењен је Прилог 1. Закона у којем су дати дескриптори нивоа квалификација у НОКС-у. Република Србија је у поступку референцирања НОКС-а са Европским оквиром квалификација (ЕОК) констатовано је да је потребно да се изврше мање измене дескриптора (знања, вештина и способности и ставова) за поједине нивое НОКС-а како би се постигла боља усклађеност са ЕОК-ом.

Чланом 13. Предлога закона прописан је рок за расписивање конкурса за избор лица са одговарајућим образовањем и одговарајућим радним искуством која могу бити именована у посебне комисије и тимове Агенције.

Чланом 14. Предлога закона прописано је да ће се поступци професионалног признавања започети до ступања на снагу овог закона окончати према одредбама овог закона.

Чланом 15. Предлога закона прописано је да ступањем на снагу овог закона престају да важе члан 150. став 7. Закона о високом образовању и члан 62. у делу који се односи на стручно-педагошки надзор над радом јавнопризнатих организатора активности образовања одраслих и и члан 63. Закона о образовању одраслих, који ће убудуће радити Агенција за квалификације.

Чланом 16. Предлога закона прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона у 2019. години средства су обезбеђена Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18).

Средства за ангажовања компетентних лица у посебне комисије које може да образује Агенција, обезбеђена су Финансијским планом Агенције за квалификације за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 20/19), из средстава планираних за ангажовање рецензената, с обзиром да се Предлогом закона укида обавеза ангажовања рецензената у поступку професионалног признавања.

За рад посебних комисија и тимова Агенције за 2020. и 2021. годину потребна су средства у износу од 5.000.000 динара годишње, што представља исти износ који је кроз приоритетне области финансирања за 2020-2022. године (ПОФ) планиран за ангажовање рецензената.

Табела 1. Процена финансијских средстава за спровођење закона

	2019. година	2020. година	2021. година
Средства за рад посебних стручних комисија и тимова Агенције	5.000.000 динара	5.000.000 динара	5.000.000 динара

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Агенција Члан 14.

Ради обављања послова обезбеђивања квалитета и пружања стручне подршке Савету и другим надлежним организацијама у свим аспектима развоја и имплементације НОКС-а, Влада оснива Агенцију.

Агенција има својство правног лица.

Рад Агенције финансира се из буџета Републике Србије, сопствених средстава, поклона (донација), прилога и других прихода које оствари у складу са законом.

Агенција подноси Влади извештај о раду за претходну годину најкасније до 1. априла МАРТА текуће године, а изузетно подноси и периодичне извештаје или извештај о извршењу неког посла, на захтев министарства надлежног за послове образовања, у року који не може бити краћи од 20 дана.

На оснивање, управљање и рад Агенције примењују се одредбе закона који уређује јавне агенције.

Надлежност Агенције Члан 15.

Агенција:

- 1) разматра иницијативе за увођење нових квалификација;
- 2) пружа стручну подршку секторском већу и припрема предлог стандарда квалификације;
- 3) пружа административно-техничку подршку раду секторских већа;
- 4) води Регистар и стара се о упису података у одговарајуће подрегистре;
- 5) разврстава и шифрира квалификације према КЛАСНОКС систему;
- 6) врши признавање страних школских исправа;
- 7) врши поступак признавања стране високошколске исправе ради запошљавања (у даљем тексту: професионално признавање), у складу са овим законом и законом који уређује високо образовање;
- 8) врши прво вредновање страног студијског програма у поступку из тачке 7) овог става, у складу са овим и законом који уређује високо образовање;
- 9) даје одобрење другим организацијама за стицање статуса ЈПОА;
- 10) ~~утврђује износ накнаде за поступак из тач. 6), 7) и 9) овог става;~~
- 10) УТВРЂУЈЕ ВИСИНУ ТАКСЕ ЗА ЈАВНЕ УСЛУГЕ ИЗ ТАЧ. 6), 7) И 9) ОВОГ СТАВА;
- 11) води евиденцију о професионалном признавању у складу са овим и законом који уређује високо образовање;
- 12) врши спољашњу проверу квалитета ЈПОА, НАЈМАЊЕ једном у току петогодишњег трајања одобрења;
- 13) на захтев министарства надлежног за образовање, даје извештај о испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих, извођења програма и кадра;
- 14) припрема развојне пројекте, анализе и истраживања од значаја за развој квалификација;
- 15) прати и мери ефекте имплементације (нових) квалификација на запошљавање и целоживотно учење;
- 16) предлаже мере унапређивања осигурања квалитета у целокупном систему;

16a) ПРУЖА ИНФОРМАЦИЈЕ ЛИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ИЗВРШЕНО ПРОФЕСИОНАЛНО ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНЕ ВИСОКОШКОЛСКЕ ИСПРАВЕ О МОГУЋНОСТИМА ЗА ПРИСТУП ПРОФЕСИЈАМА КОЈЕ СУ УРЕЂЕНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА;

17) обавља и друге послове у складу са законом.

Послове из става 1. тач. 4), 6), 7), 9), 10) и 11) овог члана Агенција обавља као поверене послове.

ЧЛАН 15А

АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ МОЖЕ ДА ОБРАЗУЈЕ ПОСЕБНЕ СТРУЧНЕ КОМИСИЈЕ И ТИМОВЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА СПОЉАШЊЕГ ВРЕДНОВАЊА КВАЛИТЕТА РАДА ЈПОА, ПРОВЕРЕ ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА У ПОГЛЕДУ ПЛАНА И ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ У СКЛАДУ СА СТАНДАРДОМ КВАЛИФИКАЦИЈЕ У ПОСТУПКУ СТИЦАЊА СТАТУСА ЈПОА И ДРУГЕ ПОСЛОВЕ ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ АГЕНЦИЈЕ.

У ПОСЕБНЕ СТРУЧНЕ КОМИСИЈЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОГУ ДА СЕ ИМЕНУЈУ:

1) ЛИЦА СА ОДГОВАРАЈУЋИМ ОБРАЗОВАЊЕМ И ОДГОВАРАЈУЋИМ РАДНИМ ИСКУСТВОМ У СТРУЦИ ОД НАЈМАЊЕ ТРИ ГОДИНЕ;

2) ЗАПОСЛЕНИ У ЗАВОДУ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈИ РАДЕ НА РАЗВОЈУ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;

3) ЗАПОСЛЕНИ У ЗАВОДУ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈИ РАДЕ НА ВРЕДНОВАЊУ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;

4) ЛИЦЕ КОЈЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ЗА ПРОСВЕТНОГ САВЕТНИКА, КАО И ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ИЗАБРАНО ЗА САВЕТНИКА – СПОЉЊЕГ САРАДНИКА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ ОСНОВЕ СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;

5) НАСТАВНИЦИ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА КОЈИ СУ ИМЕНОВАНИ ЗА РЕЦЕНЗЕНТЕ НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ.

ЛИЦА ИЗ СТАВА 2. ТАЧКА 1) ОВОГ ЧЛАНА БИРАЈУ СЕ НА ОСНОВУ ЈАВНОГ КОНКУРСА.

ЛИЦА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА МОГУ ДА СЕ ИМЕНУЈУ У СТРУЧНЕ ТИМОВЕ КОЈИ ПРУЖАЈУ ПОДРШКУ СЕКТОРСКИМ ВЕЋИМА.

ЛИЦА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ИМАЈУ ПРАВО НА НАКНАДУ У ВИСИНИ КОЈУ УТВРДИ ВЛАДА.

Управни одбор

Члан 17.

Управни одбор има пет чланова.

Председника и чланове Управног одбора Агенције именује Влада на период од четири године, са могућношћу још једног избора, НА ПЕРИОД ОД ПЕТ ГОДИНА, СА МОГУЋНОШЋУ ЈОШ ДВА ИЗБОРА и то три на предлог министарства надлежног за образовање, једног на предлог министарства надлежног за рад и запошљавање и једног на предлог министарства надлежног за привреду.

У Управни одбор Агенције може бити именовано лице које испуњава услове за пријем у радни однос у државни орган, које је стручњак у једној или више области из делокруга јавне агенције, које има високо образовање, које није запослено у Агенцији.

У УПРАВНИ ОДБОР АГЕНЦИЈЕ МОЖЕ БИТИ ИМЕНОВАНО ЛИЦЕ КОЈЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ЗА ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС У ДРЖАВНИ ОРГАН, КОЈЕ ИМА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ, НАЈМАЊЕ ДЕВЕТ ГОДИНА РАДНОГ ИСКУСТВА НА ПОСЛОВИМА ИЗ ЈЕДНЕ ИЛИ ВИШЕ ОБЛАСТИ ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ АГЕНЦИЈЕ И КОЈЕ НИЈЕ ЗАПОСЛЕНО У АГЕНЦИЈИ

Члан Управног одбора Агенције не може бити лице које је било осуђено за кривично дело против правног саобраћаја, против службене дужности, као и за друго кривично дело за које је забрањена казна од пет година затвора или тежа казна, све док казна не буде брисана по закону.

Члан Управног одбора не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине или локалне самоуправе, у органу политичке странке или на дужност органа пословођења установе образовања и васпитања, односно високошколске установе, као ни лице које је члан Савета за стручно образовање и образовање одраслих, Националног просветног савета, Националног савета за високо образовање, Националне службе за запошљавање или на дужности органа пословођења код правних лица и предузетника које се баве делатностима образовања.

Влада разрешава члана Управног одбора пре истека мандата, и то:

1) на лични захтев;
2) ако не испуњава дужности члана Управног одбора, не испуњава услове за именовање, ако не испуњава обавезе предвиђене овим или посебним законом или актом о оснивању Агенције или ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора од најмање шест месеци;

3) НА ОБРАЗЛОЖЕНИ ЗАХТЕВ ОВЛАШЋЕНОГ ПРЕДЛАГАЧА.

У случају разрешења из става 6. овога члана, овлашћени предлагач ће предложити Влади новог члана у року од 30 дана од дана доношења решења о разрешењу, а Влада ће именовати новог члана на период до истека мандата Управног одбора, у року од 30 дана од дана достављања предлога овлашћеног предлагача.

Надлежност Управног одбора

Члан 18.

Управни одбор:

- 1) усваја годишњи програм рада Агенције;
- 2) усваја финансијски план Агенције;
- 3) усваја извештаје које Агенција подноси оснивачу;
- 4) доноси прописе и друге опште акте Агенције, изузев правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Агенцији;
- 5) усмерава рад директора и издаје му упутства за рад;
- 6) надзире пословање јавне агенције;
- 7) УТВРЂУЈЕ ВИСИНУ ТАКСЕ ЗА ЈАВНЕ УСЛУГЕ ИЗ ЧЛАНА 15. СТАВ 1. ТАЧ. 6), 7) И 9) ОВОГ ЗАКОНА;
- 8) ПРЕДЛАЖЕ ВИСИНУ НАКНАДЕ ЗА ЛИЦА ИЗ ЧЛАНА 15А СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА КОЈУ УТВРЂУЈЕ ВЛАДА;
- 9) врши друге послове одређене овим законом, законом који уређује рад јавних агенција или актом о оснивању Агенције.

Члан управног одбора има право на накнаду за рад у износу који утврђује Влада.

Директор**Члан 19.**

Директора на период од пет година, ~~са могућношћу једног реизбора СА~~ МОГУЋНОШЋУ ЈОШ ДВА ИЗБОРА, именује Влада, у складу са законом којим се уређују јавне агенције.

Надлежност директора**Члан 20.**

Директор:

- 1) заступа и представља Агенцију;
- 2) руководи радом и пословањем Агенције;
- 3) доноси правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Агенцији;
- 4) доноси појединачне акте Агенције;
- 5) одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у Агенцији;
- 6) припрема и спроводи одлуке управног одбора;
- 7) ~~за потребе давања стручног мишљења у поступку првог вредновања страног студијског програма именује комисију од најмање три рецензента са листе рецензента коју утврђује Национални савет за високо образовање, у складу са законом који уређује високо образовање и овим законом;~~
- 8) врши друге послове одређене овим законом, законом којим се уређују јавне агенције или актом о оснивању Агенције.

Секторско веће**Члан 21.**

Секторско веће је тело засновано на принципу социјалног партнерства које на предлог Савета оснива Влада.

Влада именује чланове Секторског већа из области за коју се веће оснива на предлог:

- 1) Привредне коморе Србије и репрезентативних удружења послодаваца из реда привредних субјеката из области за коју је формирано секторско веће;
- 2) Струковних комора, односно удружења;
- 3) Савета за стручно образовање и образовање одраслих, из реда стручњака из области стручног образовања и образовања одраслих;
- 4) Конференција универзитета и Конференција академија и високих школа, а из реда наставника високошколских установа;
- 5) Националне службе за запошљавање;
- 6) министарстава надлежних за: послове образовања, запошљавања и рада и делатности за коју се оснива секторско веће;
- 7) заједнице стручних школа;
- 8) репрезентативних гранских синдиката;
- 9) Завода за унапређивање образовања и васпитања из реда запослених стручњака из области за коју је основано секторско веће и из других институција, установа и организација релевантних за област за коју је основано секторско веће.

Мандат чланова Секторских већа траје пет година.

Влада разрешава члана Секторског већа пре истека мандата, и то:

- 1) на лични захтев;

2) ако не испуњава дужности члана Секторског већа или својим поступцима повреди углед те дужности, а на предлог организације на чији је предлог именован;

3) НА ОБРАЗЛОЖЕНИ ЗАХТЕВ ОВЛАШЋЕНОГ ПРЕДЛАГАЧА.

У случају разрешења из става 4. овога члана, овлашћени предлагач ће предложити Влади новог члана у року од 30 дана од доношења решења о разрешењу, а Влада ће именовати новог члана на период до истека мандата Секторског већа, у року од 30 дана од дана достављања предлога овлашћеног предлагача.

За реализацију активности на конкретним квалификацијама Секторско веће може да предложи Агенцији да образује стручне тимове.

Секторско веће подноси годишњи извештај о раду Агенцији, министарству надлежном за послове образовања и Влади, најкасније до 1. марта текуће године за претходну календарску годину.

Чланови Секторског већа и стручних тимова имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Влада.

Решење о признавању

Члан 37.

Лице које захтева признавање стране школске исправе уз захтев доставља оригинал, ОДНОСНО ОВЕРЕНУ КОПИЈУ те исправе и превод овлашћеног преводиоца.

Решење о признавању коначно је у управном поступку.

~~Кратак садржај решења исписује се на оригиналу стране школске исправе и на примерку превода (клаузула о признавању).~~

РЕШЕЊЕ О ПРОФЕСИОНАЛНОМ ПРИЗНАВАЊУ ИМА ЗНАЧАЈ ЈАВНЕ ИСПРАВЕ.

Решење о признавању стране школске исправе о завршеном средњем образовању обавезно садржи ниво НОКС-а којем призната квалификација одговара.

Агенција води евиденцију и трајно чува документацију о признавању стране школске исправе у електронском и папирном облику.

Евиденција из става 5. овог члана обухвата: презиме, име једног родитеља и име, датум и место рођења, држављанство, назив стране установе која је издала исправу, место и државу, трајање, врсту и степен образовања, број и датум акта о додатним испитима, број и датум акта о положеним додатним испитима, број и датум решења о признавању стране школске исправе, кратак садржај диспозитива решења и назив и ниво НОКС-а којем призната квалификација одговара

Поступак за професионално признавање

Члан 38.

~~Захтев за професионално признавање заинтересовано лице подноси Агенцији.~~

~~Професионално признавање врши ENIC/NARIC центар, као организациони део Агенције, по претходно извршеном вредновању страног студијског програма, у складу са овим и законом који уређује високо образовање.~~

~~Решење о професионалном признавању посебно садржи: назив, врсту, степен и трајање (обим) студијског програма, односно квалификације, који је наведен у страниј високошколској исправи – на изворном језику и у преводу на српски језик и научну, уметничку, односно стручну област у оквиру које је~~

~~остварен студијски програм, односно врсту и ниво квалификације у Републици и ниво НОКС-а којем квалификација одговара.~~

~~Директор агенције доноси решење о професионалном признавању у року од 90 дана од дана пријема уредног захтева.~~

~~Решење из става 4. овог члана не ослобађа имаоца од испуњавања посебних услова за обављање одређене професије прописане посебним законом.~~

~~Решење о професионалном признавању је коначно.~~

~~Уколико није другачије прописано, на поступак професионалног признавања примењује се закон којим се уређује општи управни поступак.~~

~~Решење о професионалном признавању има значај јавне исправе.~~

~~Ближе услове у погледу поступка професионалног признавања прописује министар надлежан за послове образовања.~~

Поступак за професионално признавање

Члан 38.

ЗАХТЕВ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ПРИЗНАВАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНО ЛИЦЕ ПОДНОСИ АГЕНЦИЈИ.

ПРОФЕСИОНАЛНО ПРИЗНАВАЊЕ ВРШИ ENIC/NARIC ЦЕНТАР, КАО ОРГАНИЗАЦИОНИ ДЕО АГЕНЦИЈЕ, ПО ПРЕТХОДНО ИЗВРШЕНОМ ВРЕДНОВАЊУ СТРАНОГ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА, У СКЛАДУ СА ОВИМ И ЗАКОНОМ КОЈИ УРЕЂУЈЕ ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ.

ВРЕДНОВАЊЕ СТРАНОГ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, УКОЛИКО МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРОМ НИЈЕ ПРЕДВИЂЕНО ДРУГАЧИЈЕ, ВРШИ СЕ НА ОСНОВУ ВРСТЕ И НИВОА ПОСТИГНУТИХ КОМПЕТЕНЦИЈА СТЕЧЕНИХ ЗАВРШЕТОМ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА, УЗИМАЈУЋИ У ОБЗИР СИСТЕМ ОБРАЗОВАЊА, ОДНОСНО СИСТЕМ КВАЛИФИКАЦИЈА У ЗЕМЉИ У КОЈОЈ ЈЕ ВИСОКОШКОЛСКА ИСПРАВА СТЕЧЕНА, УСЛОВА УПИСА, ПРАВА КОЈА ПРОИСТИЧУ ИЗ СТРАНЕ ВИСОКОШКОЛСКЕ ИСПРАВЕ У ЗЕМЉИ У КОЈОЈ ЈЕ СТЕЧЕНА И ДРУГИХ РЕЛЕВАНТНИХ ЧИЊЕНИЦА, БЕЗ РАЗМАТРАЊА ФОРМАЛНИХ ОБЕЛЕЖЈА И СТРУКТУРЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА, У СКЛАДУ СА ПРИНЦИПИМА КОНВЕНЦИЈЕ О ПРИЗНАВАЊУ КВАЛИФИКАЦИЈА ИЗ ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА У ЕВРОПСКОМ РЕГИОНУ („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ СЦГ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ”, БРОЈ 7/03).

РЕШЕЊЕ О ПРОФЕСИОНАЛНОМ ПРИЗНАВАЊУ ПОСЕБНО САДРЖИ: НАЗИВ, ВРСТУ, СТЕПЕН И ТРАЈАЊЕ (ОБИМ) СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА, ОДНОСНО КВАЛИФИКАЦИЈЕ, КОЈИ ЈЕ НАВЕДЕН У СТРАНОЈ ВИСОКОШКОЛСКОЈ ИСПРАВИ - НА ИЗВОРНОМ ЈЕЗИКУ И У ПРЕВОДУ НА СРПСКИ ЈЕЗИК И НАУЧНУ, УМЕТНИЧКУ, ОДНОСНО СТРУЧНУ ОБЛАСТ У ОКВИРУ КОЈЕ ЈЕ ОСТВАРЕН СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ, ОДНОСНО ВРСТУ И НИВО КВАЛИФИКАЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И НИВО НОКС-А КОЈЕМ КВАЛИФИКАЦИЈА ОДГОВАРА.

ДИРЕКТОР АГЕНЦИЈЕ ДОНОСИ РЕШЕЊЕ О ПРОФЕСИОНАЛНОМ ПРИЗНАВАЊУ У РОКУ ОД 60 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА.

РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА НЕ ОСЛОБАЂА ИМАОЦА ОД ИСПУЊАВАЊА ПОСЕБНИХ УСЛОВА ЗА ОБАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНЕ ПРОФЕСИЈЕ ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ.

РЕШЕЊЕ О ПРОФЕСИОНАЛНОМ ПРИЗНАВАЊУ ЈЕ КОНАЧНО.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА, УКОЛИКО ЈЕ ВИСОКОШКОЛСКА ИСПРАВА СТЕЧЕНА НА ЈЕДНОМ ОД ПРВИХ 500 УНИВЕРЗИТЕТА РАНГИРАНИХ НА ЈЕДНОЈ ОД ПОСЛЕДЊЕ ОБЈАВЉЕНИХ МЕЂУНАРОДНИХ ЛИСТА РАНГИРАЊА УНИВЕРЗИТЕТА У СВЕТУ SHANGHAI RANKING CONSULTANCY (ШАНГАЈСКА ЛИСТА), US NEWS AND WORLD

REPORT RANKING (ЛИСТА РЕЈТИНГА US NEWS AND WORLD REPORT) ИЛИ THE TIMES HIGHER EDUCATION WORLD UNIVERSITY RANKINGS (ТАЈМСОВА ЛИСТА РЕЈТИНГА СВЕТСКИХ УНИВЕРЗИТЕТА), РЕШЕЊЕ О ПРОФЕСИОНАЛНОМ ПРИЗНАВАЊУ ДОНОСИ СЕ БЕЗ СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПКА ВРЕДНОВАЊА СТРАНОГ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНОГ ЗАХТЕВА.

УКОЛИКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ ПРОПИСАНО, НА ПОСТУПАК ПРОФЕСИОНАЛНОГ ПРИЗНАВАЊА ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ЗАКОН КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ОПШТИ УПРАВНИ ПОСТУПАК.

РЕШЕЊЕ О ПРОФЕСИОНАЛНОМ ПРИЗНАВАЊУ ИМА ЗНАЧАЈ ЈАВНЕ ИСПРАВЕ.

БЛИЖЕ УСЛОВЕ У ПОГЛЕДУ НАЧИНА СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПКА ПРОФЕСИОНАЛНОГ ПРИЗНАВАЊА ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ОБРАЗОВАЊА.

Поступак за издавање одобрења другој организацији

Члан 42.

Захтев за издавање одобрења статуса ЈПОА друга организација подноси Агенцији.

Захтев из става 1. овог члана садржи: назив, делатност, седиште подносиоца захтева као и предлог програма активности образовања одраслих.

Предлог програма активности образовања одраслих садржи план и програм активности образовања одраслих и начин остваривања, услове предвиђене за извођење активности образовања одраслих који се односе на простор у коме ће се та активност изводити, потребну опрему и средства, као и број потребних стручних лица која ће бити ангажована за извођење активности образовања одраслих.

Уз захтев се прилажу докази о испуњености услова и доказ о уплати републичке административне таксе.

Агенција у року од 45 дана од дана пријема уредног захтева сачињава извештај о испуњености услова у погледу плана и програма активности образовања одраслих, начину остваривања и кадра, у складу са стандардом квалификације.

Уколико Агенција утврди да су испуњени услови у погледу плана и програма активности образовања одраслих и начина остваривања, упућује захтев просветној инспекцији ради утврђивања испуњености услова у погледу простора, опреме и наставних средстава за издавање одобрења.

Уколико је извештај из става 5. овог члана негативан, директор Агенције доноси решење о одбијању захтева.

Просветни инспектор у року од 30 дана од дана пријема захтева из става 6. овог члана доставља Агенцији записник о извршеној провери испуњености услова.

Директор Агенције у року од десет дана од пријема записника просветног инспектора из става 8. овог члана решењем одлучује о захтеву за издавање одобрења.

Решење из става ~~9.~~ СТ. 7. И 9. овог члана коначно је у управном поступку.

Одобрење се издаје на пет година.

Друга организација подноси захтев за измену одобрења и када врши статусну промену, мења седиште, односно објекат или уводи нову активност образовања одраслих.

ПРИЛОГ 1.

НИВО	ЗНАЊЕ	ВЕШТИНЕ	СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ
-	Лице са стеченим нивоом квалификације:	-	-
1.	Поседује основна општа знања која омогућују даље учење	Примењује вештине потребне за обављање једноставних предвидивих задатака	Обавља задатке или учи према једноставним усменим и писаним упутствима, уз непосредни надзор
2.	Поседује општа и стручна знања о чињеницама и основним принципима потребним за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање мање сложених, унапред утврђених оперативних послова; Рукује алатима и машинама уз детаљна техничка упутства користећи прописане материјале за рад	Обавља послове у складу са утврђеним техничко-технолошким поступцима, уз повремено надзор; Одговорно је за примену утврђених поступака, средстава и организацију сопственог рада
3.	Поседује општа и стручна знања о чињеницама, основним принципима и процесима потребним за рад и/или учење	Примењује вештине потребне за обављање средње сложених, разноврсних, повремено нестандартних оперативних	Обавља послове самостално у складу са техничко-технолошким процедурама; Организује сопствени рад и/или рад других; Одговорно је за примену процедура и средстава сопственог

		<p>послова; Прикупља и врши избор релевантних информација; Рукује специјализованом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале</p>	<p>рада; Предузимљив је у раду</p>
4.	<p>Поседује систематизована и целовита знања потребна за рад и/или учење</p>	<p>Примењује вештине потребне за обављање сложених, разноврсних, учестало нестандардних послова користећи различите методе и технике; Врши критички одабир релевантних информација прикупљених из различитих извора ради примене у раду или учењу; Рукује различитом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале</p>	<p>Обавља послове самостално уз повремене консултације; Организује и контролише сопствени рад и/или рад мање групе; Уочава проблеме и учествује у њиховом решавању; Одговоран је за избор поступака и средстава за сопствени рад и/или рад других</p>
5.	<p>Поседује специјализована стручна знања</p>	<p>Примењује вештине потребне за</p>	<p>Обавља послове са великом самосталношћу у</p>

	потребна за рад	обављање сложених, специфичних и углавном нестандартних послова који захтевају учествовање у креирању нових решења; Рукује специјализованом опремом, машинама и постројењима користећи различите материјале	одлучивању; Врши организовање, контролисање и вредновање сопственог рада и/или рада других, као и обучавање других за рад; Преузима одговорност за одређивање сопственог начина и метода рада, као и за оперативни рад других; Испољава предузимљивост за унапређивање процеса рада и решавање проблема у непредвидивим ситуацијама
6.1	Поседује напредна академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада	Решава сложене проблеме у области учења и/или рада у стандардним условима; Примењује вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група; Користи опрему, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада	Предузимљив је у решавању проблема у стандардним условима; Води сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу; Примењује етичке стандарде своје професије; Организује, контролише и обучава друге за рад; Анализира и вреднује различите концепте, моделе и принципе теорије и праксе; Испољава позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју

6.2	<p>Поседује напредна академска и/или стручна знања која се односе на теорије, принципе и процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада</p>	<p>Решава сложене проблеме у области учења и/или рада у нестандартним условима; Примењује вештине успешне комуникације у интеракцији и сарадњи са другима из различитих друштвених група; Користи опрему, инструменте и уређаје релевантне за област учења и/или рада</p>	<p>Предузимљив је у решавању проблема у нестандартним условима; Води сложене пројекте самостално и са пуном одговорношћу; Примењује етичке стандарде своје професије; Организује, контролише и обучава друге за рад; Анализира и вреднује различите концепте, моделе и принципе теорије и праксе унапређујући постојећу праксу; Испољава позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју</p>
7.1	<p>Поседује високо специјализована академска и/или стручна знања која се односе на теорије и принципе, процесе укључујући вредновање, критичко разумевање и примену у области учења и/или рада</p>	<p>Решава сложене проблеме на иновативан начин који доприноси развоју у области учења и/или рада; Управља и води сложену комуникацију, интеракцију и сарадњу са другима из различитих друштвених група; Примењује сложене методе, инструменте и уређаје</p>	<p>Делује предузетнички и преузима руководеће послове; Самостално и са пуном одговорношћу води најсложеније пројекте; Планира и реализује научна и/или примењена истраживања; Контролише рад и вреднује резултате других ради унапређивања постојеће праксе</p>

		релевантне — за област учења и/или рада	
7.2	Поседује — уско специјализована академска — знања која се односе на теорије и принципе, процесе укључујући вредновање, критичко разумевање — и примену у области учења и/или рада	Решава сложене проблеме — на иновативан начин који доприноси развоју у области рада; Управља и води сложену комуникацију, интеракцију — и сарадњу — са другима — из различитих друштвених група; Примењује сложене методе, инструменте — и уређаје релевантне — за област учења и/или рада	Делује предузетнички и — преузима руководеће послове; Самостално — и са пуном одговорношћу води — најсложеније пројекте; Контролише рад — и вреднује — резултате других — ради унапређивања постојеће праксе
8.	Поседује — врхунска теоријска — и практична — знања потребна — за критичку анализу и оригинална истраживања — у фундаменталним и примењеним областима науке са сврхом проширивања — и редифинисања постојећих — знања, науке или области рада	Примењује напредне — и специјализоване вештине — и технике потребне за — решавање кључних проблема — у истраживању и за проширивање и редифинисање постојећег знања или — области рада; Примењује вештине комуникације — за објашњавање — и критику теорија, методологија — и	Самостално вреднује савремене резултате и достигнућа у циљу унапређења постојећих и стварања нових — модела, концепата, — идеја — и теорија; Иspoљава иновативност, научни и — професионални интегритет — и преданост — развоју нових идеја — и/или процеса који су у средишту контекста рада или науке, кроз принцип самовредновања свога — рада — и

		<p>закључака, као и представљање резултата истраживања у односу на међународне стандарде и научну заједницу; Развија нове алате, инструменте и уређаје релевантне за област науке и рада</p>	<p>достигнућа; Дизајнира, анализира и имплементира истраживања која чине значајан и оригинални допринос општем знању и/или професионалној пракси; Управља интердисциплинарним и мултидисциплинарним пројектима; Способан је да самостално покрене националну и интернационалну сарадњу у науци и развоју</p>
--	--	--	--

ПРИЛОГ 1

НИВО	ЗНАЊЕ	ВЕШТИНЕ	СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ
	ЛИЦЕ СА СТЕЧЕНИМ НИВОМ КВАЛИФИКАЦИЈЕ:		
1.	ПОСЕДУЈЕ ОСНОВНА ОПШТА ЗНАЊА КОЈА ОМОГУЋУЈУ ДАЉЕ УЧЕЊЕ	ПРИМЕЊУЈЕ ВЕШТИНЕ ПОТРЕБНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ ПРЕДВИДИВИХ ЗАДАТАКА	ОБАВЉА ЗАДАТКЕ ИЛИ УЧИ ПРЕМА ЈЕДНОСТАВНИМ УСМЕНИМ И ПИСАНИМ УПУТСТВИМА, УЗ НЕПОСРЕДНИ НАДЗОР
2.	ПОСЕДУЈЕ ОПШТА И СТРУЧНА ЗНАЊА О ЧИЊЕНИЦАМА И ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА	ПРИМЕЊУЈЕ ВЕШТИНЕ ПОТРЕБНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ, РУТИНСКИХ,	ОБАВЉА ПОСЛОВЕ У СКЛАДУ СА УТВРЂЕНИМ ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИМ

	ПОТРЕБНИМ ЗА РАД И/ИЛИ УЧЕЊЕ	УНАПРЕД УТВРЂЕНИХ ОПЕРАТИВНИХ ПОСЛОВА; РУКУЈЕ АЛАТИМА И МАШИНАМА УЗ ДЕТАЉНА ТЕХНИЧКА УПУТСТВА КОРИСТЕЋИ ПРОПИСАНЕ МАТЕРИЈАЛЕ ЗА РАД	ПОСТУПЦИМА, УЗ НАДЗОР; ОДГОВОРНО ЈЕ ЗА ПРИМЕНУ УТВРЂЕНИХ ПОСТУПАКА, СРЕДСТАВА И ОРГАНИЗАЦИЈУ СОПСТВЕНОГ РАДА
3.	ПОСЕДУЈЕ ОПШТА И СТРУЧНА ЗНАЊА О ЧИЊЕНИЦАМА, ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА И ПРОЦЕСИМА ПОТРЕБНИМ ЗА РАД И/ИЛИ УЧЕЊЕ	ПРИМЕЊУЈЕ ВЕШТИНЕ ПОТРЕБНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ МАЊЕ СЛОЖЕНИХ, РАЗНОВРСНИХ, ПОВРЕМЕНО НЕСТАНДАРДНИХ ОПЕРАТИВНИХ ПОСЛОВА; ПРИКУПЉА И ВРШИ ИЗБОР РЕЛЕВАНТНИХ ИНФОРМАЦИЈА; РУКУЈЕ СПЕЦИЈАЛИЗОВАН ОМ ОПРЕМОМ, МАШИНАМА И ПОСТРОЈЕЊИМА КОРИСТЕЋИ РАЗЛИЧИТЕ МАТЕРИЈАЛЕ	ОБАВЉА ПОСЛОВЕ САМОСТАЛНО У СКЛАДУ СА ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИМ ПРОЦЕДУРАМА УЗ ПОВРЕМЕНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ; ОРГАНИЗУЈЕ СОПСТВЕНИ РАД; ОДГОВОРНО ЈЕ ЗА ПРИМЕНУ ПРОЦЕДУРА И СРЕДСТАВА СОПСТВЕНОГ РАДА; ПРЕДУЗИМЉИВ ЈЕ У РАДУ
4.	ПОСЕДУЈЕ СИСТЕМАТИЗОВА НА ТЕОРИЈСКА ЗНАЊА ПОТРЕБНА ЗА РАД И/ИЛИ УЧЕЊЕ	ПРИМЕЊУЈЕ ВЕШТИНЕ ПОТРЕБНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ СЛОЖЕНИХ, РАЗНОВРСНИХ, УЧЕСТАЛО НЕСТАНДАРДНИХ ПОСЛОВА КОРИСТЕЋИ	ОБАВЉА ПОСЛОВЕ САМОСТАЛНО У СКЛАДУ СА ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИМ ПРОЦЕДУРАМА; ОРГАНИЗУЈЕ И КОНТРОЛИШЕ СОПСТВЕНИ РАД И/ИЛИ РАД МАЊЕ ГРУПЕ; УОЧАВА ПРОБЛЕМЕ И

		<p>РАЗЛИЧИТЕ МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ; ВРШИ ОДАБИР РЕЛЕВАНТНИХ ИНФОРМАЦИЈА ПРИКУПЉЕНИХ ИЗ РАЗЛИЧИТИХ ИЗВОРА РАДИ ПРИМЕНЕ У РАДУ ИЛИ УЧЕЊУ; РУКУЈЕ РАЗЛИЧИТОМ ОПРЕМОМ, МАШИНАМА И ПОСТРОЈЕЊИМА КОРИСТЕЋИ РАЗЛИЧИТЕ МАТЕРИЈАЛЕ</p>	<p>УЧЕСТВУЈЕ У ЊИХОВОМ РЕШАВАЊУ; ОДГОВОРАН ЈЕ ЗА ИЗБОР ПОСТУПАКА И СРЕДСТАВА ЗА СОПСТВЕНИ РАД И/ИЛИ РАД ДРУГИХ</p>
5.	<p>ПОСЕДУЈЕ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА СТРУЧНА ЗНАЊА ПОТРЕБНА ЗА РАД И/ИЛИ УЧЕЊЕ</p>	<p>ПРИМЕНЉУЈЕ ВЕШТИНЕ ПОТРЕБНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ СЛОЖЕНИХ, СПЕЦИФИЧНИХ И УГЛАВНОМ НЕСТАНДАРДНИХ ПОСЛОВА КОЈИ ЗАХТЕВАЈУ УЧЕСТВОВАЊЕ У КРЕИРАЊУ НОВИХ РЕШЕЊА; РУКУЈЕ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНОМ ОПРЕМОМ, МАШИНАМА И ПОСТРОЈЕЊИМА КОРИСТЕЋИ РАЗЛИЧИТЕ МАТЕРИЈАЛЕ</p>	<p>ОБАВЉА ПОСЛОВЕ СА ВЕЛИКОМ САМОСТАЛНОШЋУ У ОДЛУЧИВАЊУ; ВРШИ ОРГАНИЗОВАЊЕ, КОНТРОЛИСАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ СОПСТВЕНОГ РАДА И/ИЛИ РАДА ДРУГИХ, КАО И ОБУЧАВАЊЕ ДРУГИХ ЗА РАД; ПРЕУЗИМА ОДГОВОРНОСТ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ СОПСТВЕНОГ НАЧИНА И МЕТОДА РАДА, КАО И ЗА ОПЕРАТИВНИ РАД ДРУГИХ; ИСПОЉАВА ПРЕДУЗИМЉИВОСТ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ПРОЦЕСА РАДА И РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА У НЕПРЕДВИДИВИМ СИТУАЦИЈАМА</p>
6.1	ПОСЕДУЈЕ	РЕШАВА СЛОЖЕНЕ	ПРЕДУЗИМЉИВ ЈЕ У

	<p>НАПРЕДНА АКАДЕМСКА И/ИЛИ СТРУЧНА ЗНАЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ТЕОРИЈЕ, ПРИНЦИПЕ И ПРОЦЕСЕ УКЉУЧУЈУЋИ ВРЕДНОВАЊЕ, КРИТИЧКО РАЗУМЕВАЊЕ И ПРИМЕНУ У ОБЛАСТИ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА</p>	<p>ПРОБЛЕМЕ У ОБЛАСТИ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА У НЕСТАНДАРДНИМ УСЛОВИМА; ПРИМЕЊУЈЕ ВЕШТИНЕ УСПЕШНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ У ИНТЕРАКЦИЈИ И САРАДЊИ СА ДРУГИМА ИЗ РАЗЛИЧИТИХ ДРУШТВЕНИХ ГРУПА; КОРИСТИ ОПРЕМУ, ИНСТРУМЕНТЕ И УРЕЂАЈЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА ОБЛАСТ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА</p>	<p>РЕШАВАЊУ ПРОБЛЕМА У НЕСТАНДАРДНИМ УСЛОВИМА; ВОДИ СЛОЖЕНЕ ПРОЈЕКТЕ САМОСТАЛНО И СА ПУНОМ ОДГОВОРНОШЋУ; ПРИМЕЊУЈЕ ЕТИЧКЕ СТАНДАРДЕ СВОЈЕ ПРОФЕСИЈЕ; ОРГАНИЗУЈЕ, КОНТРОЛИШЕ И ОБУЧАВА ДРУГЕ ЗА РАД; АНАЛИЗИРА И ВРЕДНУЈЕ РАЗЛИЧИТЕ КОНЦЕПТЕ, МОДЕЛЕ И ПРИНЦИПЕ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ; ИСПОЉАВА ПОЗИТИВАН ОДНОС ПРЕМА ЗНАЧАЈУ ЦЕЛОЖИВОТНОГ УЧЕЊА У ЛИЧНОМ И ПРОФЕСИОНАЛНОМ РАЗВОЈУ</p>
6.2	<p>ПОСЕДУЈЕ НАПРЕДНА АКАДЕМСКА И/ИЛИ СТРУЧНА ЗНАЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ТЕОРИЈЕ, ПРИНЦИПЕ И ПРОЦЕСЕ УКЉУЧУЈУЋИ ВРЕДНОВАЊЕ, КРИТИЧКО РАЗУМЕВАЊЕ И ПРИМЕНУ У УСКОЈ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОЈ ОБЛАСТИ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА</p>	<p>РЕШАВА СЛОЖЕНЕ ПРОБЛЕМЕ У УСКОЈ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОЈ ОБЛАСТИ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА У НЕСТАНДАРДНИМ УСЛОВИМА; ПРИМЕЊУЈЕ ВЕШТИНЕ УСПЕШНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ У ИНТЕРАКЦИЈИ И САРАДЊИ СА ДРУГИМА ИЗ РАЗЛИЧИТИХ ДРУШТВЕНИХ ГРУПА; КОРИСТИ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАН</p>	<p>ПРЕДУЗИМЉИВ ЈЕ У РЕШАВАЊУ ПРОБЛЕМА У НЕСТАНДАРДНИМ УСЛОВИМА; ВОДИ СЛОЖЕНЕ ПРОЈЕКТЕ САМОСТАЛНО И СА ПУНОМ ОДГОВОРНОШЋУ; ПРИМЕЊУЈЕ ЕТИЧКЕ СТАНДАРДЕ СВОЈЕ ПРОФЕСИЈЕ; ОРГАНИЗУЈЕ, КОНТРОЛИШЕ И ОБУЧАВА ДРУГЕ ЗА РАД; АНАЛИЗИРА И ВРЕДНУЈЕ РАЗЛИЧИТЕ КОНЦЕПТЕ, МОДЕЛЕ И</p>

		У ОПРЕМУ, ИНСТРУМЕНТЕ И УРЕЂАЈЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА ОБЛАСТ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА	ПРИНЦИПЕ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ УНАПРЕЂУЈУЋИ ПОСТОЈЕЋУ ПРАКСУ; ИСПОЉАВА ПОЗИТИВАН ОДНОС ПРЕМА ЗНАЧАЈУ ЦЕЛОЖИВОТНОГ УЧЕЊА У ЛИЧНОМ И ПРОФЕСИОНАЛНОМ РАЗВОЈУ
7.1	ПОСЕДУЈЕ ВИСОКО СПЕЦИЈАЛИЗОВАН А АКАДЕМСКА И/ИЛИ СТРУЧНА ЗНАЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ТЕОРИЈЕ, ПРИНЦИПЕ И ПРОЦЕСЕ, УКЉУЧУЈУЋИ ВРЕДНОВАЊЕ, КРИТИЧКО РАЗУМЕВАЊЕ И ПРИМЕНУ У ОБЛАСТИ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА КАО ОСНОВУ ЗА НАУЧНА И ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА	РЕШАВА СЛОЖЕНЕ ПРОБЛЕМЕ НА ИНОВАТИВАН НАЧИН КОЈИ ДОПРИНОСИ РАЗВОЈУ У ОБЛАСТИ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА; УПРАВЉА И ВОДИ СЛОЖЕНУ КОМУНИКАЦИЈУ, ИНТЕРАКЦИЈУ И САРАДЊУ СА ДРУГИМА ИЗ РАЗЛИЧИТИХ ДРУШТВЕНИХ ГРУПА; ПРИМЕЊУЈЕ СЛОЖЕНЕ МЕТОДЕ, ИНСТРУМЕНТЕ И УРЕЂАЈЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА ОБЛАСТ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА КАО ОСНОВУ ЗА НАУЧНА И ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА	ДЕЛУЈЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКИ И ПРЕУЗИМА РУКОВОДЕЋЕ ПОСЛОВЕ; САМОСТАЛНО И СА ПУНОМ ОДГОВОРНОШЋУ ВОДИ НАЈСЛОЖЕНИЈЕ ПРОЈЕКТЕ; ПЛАНИРА И РЕАЛИЗУЈЕ НАУЧНА И/ИЛИ ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА; КОНТРОЛИШЕ РАД И ВРЕДНУЈЕ РЕЗУЛТАТЕ ДРУГИХ РАДИ УНАПРЕЂИВАЊА ПОСТОЈЕЋЕ ПРАКСЕ
7.2	ПОСЕДУЈЕ УСКО СПЕЦИЈАЛИЗОВАН А АКАДЕМСКА ЗНАЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ТЕОРИЈЕ,	РЕШАВА СЛОЖЕНЕ ПРОБЛЕМЕ НА ИНОВАТИВАН НАЧИН КОЈИ ДОПРИНОСИ РАЗВОЈУ У	ДЕЛУЈЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКИ И ПРЕУЗИМА РУКОВОДЕЋЕ ПОСЛОВЕ; САМОСТАЛНО И СА

	<p>ПРИНЦИПЕ И ПРОЦЕСЕ, УКЉУЧУЈУЋИ ВРЕДНОВАЊЕ, КРИТИЧКО РАЗУМЕВАЊЕ И ПРИМЕНУ У ОБЛАСТИ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА КАО ОСНОВУ ЗА НАУЧНА И ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА</p>	<p>ОБЛАСТИ РАДА; УПРАВЉА И ВОДИ СЛОЖЕНУ КОМУНИКАЦИЈУ, ИНТЕРАКЦИЈУ И САРАДЊУ СА ДРУГИМА ИЗ РАЗЛИЧИТИХ ДРУШТВЕНИХ ГРУПА; ПРИМЕЊУЈЕ СЛОЖЕНЕ МЕТОДЕ, ИНСТРУМЕНТЕ И УРЕЂАЈЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА ОБЛАСТ УЧЕЊА И/ИЛИ РАДА КАО ОСНОВУ ЗА НАУЧНА И ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА</p>	<p>ПУНОМ ОДГОВОРНОШЋУ ВОДИ НАЈСЛОЖЕНИЈЕ ПРОЈЕКТЕ; КОНТРОЛИШЕ РАД И ВРЕДНУЈЕ РЕЗУЛТАТЕ ДРУГИХ РАДИ УНАПРЕЂИВАЊА ПОСТОЈЕЋЕ ПРАКСЕ</p>
8.	<p>ПОСЕДУЈЕ ВРХУНСКА ТЕОРИЈСКА И ПРАКТИЧНА ЗНАЊА ПОТРЕБНА ЗА КРИТИЧКУ АНАЛИЗУ И ОРИГИНАЛНА ИСТРАЖИВАЊА У ФУНДАМЕНТАЛНИМ И ПРИМЕЊЕНИМ ОБЛАСТИМА НАУКЕ СА СВРХОМ ПРОШИРИВАЊА И РЕДЕФИНИСАЊА ПОСТОЈЕЋИХ ЗНАЊА, НАУКЕ ИЛИ ОБЛАСТИ РАДА</p>	<p>ПРИМЕЊУЈЕ НАПРЕДНЕ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ ВЕШТИНЕ И ТЕХНИКЕ ПОТРЕБНЕ ЗА РЕШАВАЊЕ КЉУЧНИХ ПРОБЛЕМА У ИСТРАЖИВАЊУ И ЗА ПРОШИРИВАЊЕ И РЕДЕФИНИСАЊЕ ПОСТОЈЕЋЕГ ЗНАЊА ИЛИ ОБЛАСТИ РАДА; ПРИМЕЊУЈЕ ВЕШТИНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ ЗА ОБЈАШЊАВАЊЕ И КРИТИКУ ТЕОРИЈА, МЕТОДОЛОГИЈА И ЗАКЉУЧАКА, КАО И ПРЕДСТАВЉАЊЕ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У</p>	<p>САМОСТАЛНО ВРЕДНУЈЕ САВРЕМЕНЕ РЕЗУЛТАТЕ И ДОСТИГНУЋА У ЦИЉУ УНАПРЕЂЕЊА ПОСТОЈЕЋИХ И СТВАРАЊА НОВИХ МОДЕЛА, КОНЦЕПАТА, ИДЕЈА И ТЕОРИЈА; ИСПОЉАВА ИНОВАТИВНОСТ, НАУЧНИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ИНТЕГРИТЕТ И ПРЕДАНОСТ РАЗВОЈУ НОВИХ ИДЕЈА И/ИЛИ ПРОЦЕСА КОЈИ СУ У СРЕДИШТУ КОНТЕКСТА РАДА ИЛИ НАУКЕ, КРОЗ ПРИНЦИП САМОВРЕДНОВАЊА СВОГА РАДА И ДОСТИГНУЋА; ДИЗАЈНИРА, АНАЛИЗИРА И</p>

		<p>ОДНОСУ НА МЕЂУНАРОДНЕ СТАНДАРДЕ И НАУЧНУ ЗАЈЕДНИЦУ; РАЗВИЈА НОВЕ АЛАТЕ, ИНСТРУМЕНТЕ И УРЕЂАЈЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА ОБЛАСТ НАУКЕ И РАДА</p>	<p>ИМПЛЕМЕНТИРА ИСТРАЖИВАЊА КОЈА ЧИНЕ ЗНАЧАЈАН И ОРИГИНАЛНИ ДОПРИНОС ОПШТЕМ ЗНАЊУ И/ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНОЈ ПРАКСИ; УПРАВЉА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИМ И МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНИМ ПРОЈЕКТИМА; СПОСОБАН ЈЕ ДА САМОСТАЛНО ПОКРЕНЕ НАЦИОНАЛНУ И ИНТЕРНАЦИОНАЛНУ САРАДЊУ У НАУЦИ И РАЗВОЈУ</p>
--	--	--	---

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Доношењем Закона о националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС“, број 27/18, у даљем тексту Закон о НОКС-у) створен је правни оквир за уређивање система у коме се квалификације успостављају, описују се ниво и врсте квалификација, успостављају се надлежна тела и процеси који су у вези са успостављањем система квалификација, уз уважавање специфичности националног образовног система, принципа европске образовне праксе, посебно Европског оквира квалификација.

Од доношења Закона о НОКС-у, реализоване су све активности на успостављању нових тела, Савета за НОКС, Агенције за квалификације (у даљем тексту Агенција) и секторских већа.

1. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И ПРАВИЛНО ДЕФИНИСАЊЕ ПРОМЕНЕ КОЈА СЕ ПРЕДЛАЖЕ

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Почетком рада Агенције за квалификације, у њену надлежност, поред осталог, прешли су и поступци за признавање страних школских и високошколских исправа, које спроводи ЕНИЦ/НАРИЦ центар као организациона јединица Агенције. У поступку признавања страних високошколских исправа ради запошљавања и даље учествују спољашњи рецензенти са листе Комисије за акредитацију и проверу квалитета, односно са листе Националног савета за високо образовање.

Увођење поступка признавања страних високошколских исправа ради запошљавања почело је да се примењује са доношењем Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, број 99/14) извршено је усклађивање тог закона са Законом о ратификацији Конвенције о признавању квалификација из области високог образовања у европском региону („Службени лист СЦГ – Међународни уговори“, број 7/03, у даљем тексту Лисабонска конвенција). Наведеним изменама закона, прописано је да поступак признавања стране високошколске исправе ради запошљавања спроводи ENIC/NARIC центар као организациона јединица министарства надлежног за послове образовања, док је пре измене Закона о високом образовању тај поступак спроводила самостална високошколска установа.

Разлику у односу на решење пре измене Закона о високом образовању представља и начин на који се вреднује страни студијски програм, с обзиром да се сада поред врсте и нивоа постигнутих знања и вештина вреднују и систем образовања у земљи у којој је високошколска исправа стечена, услови уписа, компетенције стечене завршетком студијског програма, права која проистичу из стране високошколске исправе у земљи у којој је стечена и друге релевантне чињенице, без разматрања формалних обележја и структуре студијског

програма, а лицу коме се признаје страна високошколска исправа се издаје решење, којим се признаје научна, уметничка, односно стручна област у оквиру које је остварен студијски програм и омогућава општи приступ тржишту рада у Републици Србији, али које не ослобађа његовог имаоца испуњавања посебних услова прописаних законом и другим прописима за обављање одређених професија.

Наведеним законским решењима омогућено је лакше остваривање права на рад лицима која су високошколску исправу стекла у иностранству. Практично им је омогућен слободан приступ тржишту рада и остављено је послодавцу да процени да ли су компетенције које је то лице стекло одговарајуће за његове потребе, уместо да се, као пре измене закона, практично ради изједначавање стране дипломе (уз полагање додатних испита) са дипломом која се стиче у Републици Србији, у ком случају је послодавцу било свеједно да ли је лице стекло високо образовање у земљи или у иностранству.

У поступку професионалног признавања, предмет се сматра поднетим тек када странка достави све потребне документе. Након тога, документација се електронски шаље рецензентима који дају стручно мишљење и исто шаљу ENIC/NARIC центру, на основу којег надлежни орган (до почетка рада Агенције за квалификације је то било Министарство просвете, науке и технолошког развоја) издаје решење о професионалном признавању у року од три месеца од дана достављања комплетног захтева.

На основу података из евиденције, од почетка рада ENIC/NARIC центра (октобар 2015. године) па до 12. априла 2019. године однос решених и нерешених предмета приказан је у табели 1.

Табела 1.

Година	Решени	Нерешени
2015 и 2016	770	8
2017	1588	7
2018	1020	53
2019 – до 12.04.2019.	418	141
Укупно	3796	209

Увидом у Табелу 1. може се констатовати да је проценат нерешених предмета испод 10%, а ако изузмемо податке из 2019. године због тренутка обраде података, проценат нерешених предмета је тек нешто виши од 2%.

Међутим, како је професионално признавање јавна услуга којом заинтересована лица, грађани Републике Србије или странци, остварују право на запошљавање са високим образовањем које су стекли у иностранству, није допустиво да се толиком броју лица ускрати остваривање права због лошег функционисања поступка, односно у конкретом случају због изостајања стручног мишљења рецензента.

С обзиром да је улога рецензента у поступку професионалног признавања утврђена Законом о националном оквиру квалификација и да се

без њиховог стручног мишљења не може донети решење о професионалном признавању, Предлогом закона предложена су одговарајућа решења за превазилажење учених потешкоћа у функционисању поступка професионалног признавања.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године, као једна од тачака (тачка 5) за достизање опредељења: „Република Србија у Европском простору високог образовања“ постављено је остваривање континуалне координације с европским институцијама у свим процесима који се односе на признавање квалификација и потпуну имплементацију Лисабонске конвенције.

Даље, у делу Стратегија достизања визије – политике акције и мере, као једна од мера у оквиру стратешког правца који се односи на повећање мобилности студената, предвиђено је да се: „Признавање иностраних диплома поједноставити и убрзати, а у складу са принципима Лисабонске конвенције о признавању диплома“.

Иако је стратешким документом планирана пуна примена Лисабонске конвенције, која је ратификована још 2003. године, резултати њене примене нису у потпуности дали очекиване ефекте.

Од имплементације признавања у складу са Лисабонском конвенцијом очекивало се да реши проблеме који су се јављали у прошлости, да олакша, убрза и поједности поступак.

До увођења професионалног признавања, грађани су за услугу признавања ради запошљавања плаћали таксу утврђену законом који уређује републичке административне таксе у износу од 10.000 динара, мада је било информација о томе да су високошколске установе наплаћивале и веће износе за признавање. Након измена Закона о високом образовању 2014. године, уведена је такса за професионално признавање која је тада износила 3500 динара и може се рећи да је циљ поједности поступка био остварен.

Међутим, убрзавање поступка, иако се за већину предмета може рећи да су урађени у року, није у потпуности спроведено, што се може видети из табеле 1.

Такође, ни за очекивани ефекат олакшавања поступка не може се рећи да је у потпуности постигнут. Сам поступак унапређен је у смислу да су грађани који су хтели да приступе овом поступку добијали адекватне информације о документацији коју треба да доставе, и нису морали накнадно да достављају нову документацију. У одређеном броју случајева само давање стручног мишљења рецензента било у супротности са Лисабонском конвенцијом, па се у том делу може рећи да очекивања нису испуњена.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Да би се постигла пуна примена Лисабонске конвенције, потребно је извршити измену Закона о националном оквиру квалификација Републике Србије, јер је

овим прописом регулисана надлежност и поступак признавања страних високошколских исправа ради запошљавања.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Иако је поступак признавања страних високошколских исправа ради запошљавања (у даљем тексту: професионално признавање) који се спроводи у ЕНИЦ/НАРИЦ Центру донео доста побољшања у односу на период када су професионално признавање обављале самосталне високошколске установе, појавили су се одређени проблеми у функционисању који доводе до успоравања самог поступак и на тај начин онемогућавају ефикасно пружање ове јавне услуге заинтересованим лицима.

Конкретно, код одређеног броја рецензената забележено је неодржавање на електронске молбе ЕНИЦ/НАРИЦ Центра да се изврши рецензија, као и вишемесечно а понекад и вишегодишње кашњење при давању рецензија.

Поједини рецензенти су супротно Конвенцији поступали као да је у питању нострификације стране високошколске исправе, уместо да примене начела признавања утврђених Конвенцијом и законом, што је довело до већег броја тужби лица која нису била задовољна начином на који су њихови захтеви решени.

Такође, било је и проблема код ангажовања рецензената за одређене стране језике јер их нема ни на листи рецензената Националног савета, што је практично чинило немогућим да се за одређене јавне исправе уопште и спроведе поступак признавања.

Мора се напоменути да је већина рецензената давала рецензије у року и у складу са Лисабонском конвенцијом, али је због уједначености у поступању према свим заинтересованим лицима потребно обезбедити несметано функционисање ове јавне услуге.

5) Која промена се предлаже? Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Нацртом закона предложене су следеће промене:

- вредновање страних високошколских исправа ради запошљавања, као део поступка који су до сада спроводили рецензенти, у потпуности ће спроводити Агенција за квалификације као независно и стручна организација, односно запослени у Агенцији. Запослени у Агенцији ће спроводити поступак применом начела Лисабонске конвенције и разменом информација о страним високошколским установама, студијским програмима и јавним исправама преко европске мреже ENIC (European Network of Information Centres). Иако рецензенти више нису део поступка, у изузетним случајевима, када се поднесе захтев за признавање стране високошколске исправе за коју није могуће прибавити податке од ENIC-а, Агенција ће моћи да образује посебну комисију састављену од наставника високошколских установа који су рецензенти Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у

високом образовању, у складу са чланом 15а који се такође додаје Нацртом закона (члан 3. Нацрта закона) и то

- с обзиром да поступак више не зависи од рецензената, скраћен је рок за поступање, са 90 на 60 дана од дана достављања уредног захтева;
- уведен је изузетак од општег постука вредновања, када је у питању признавање страних високошколских исправа стеченим на неком од првих 500 универзитета рангираних на једној од последње објављених међународних листа рангирања универзитета у свету Shanghai ranking consultancy (шангајска листа), US news and world report ranking (Листа рејтинга Јуес њуза) или The Times higher education World university rankings (Тајмсова листа рејтинга светских универзитета). За ове високошколске исправе решење о професионалном признавању доноси се без спровођења поступка првог вредновања страног студијског програма у року од осам дана од дана пријема уредног захтева.

Предложене промене није могуће применити без изменама и допуна Закона о НОКС-у .

6) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Промена ће утицати на:

- домаће и стране држављане који су стекли високошколску јавну исправу у иностранству – моћи ће брже и праведније да остварују приступ тржишту рада у Републици Србији, у мери у којој је њихова диплома тражена код послодаваца. Свакако, са обављање регулисаних професија мораће да испуне и додатне услове, у складу са законом. У овој групи посебно су значајни наши млади који су завршили најугледније светске универзитета и који су изразили жељу да се врате и запосле у Србији, а који су до сада имали проблеме у поступку признавања њихових диплома.

- послодавце – сходно утицају који ће промена имати на домаће и стране држављане који приступају домаћем тржишту рада, и послодавци ће имати користи промене јер ће моћи да лица, која су стекла високо образовање у иностранству и којима је решењем призната страна високошколска исправа, запосле (пријаве на ЦРОСО) са одговарајућим нивоом образовања, што без извршеног признавања не би било у складу са прописима.

7) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Важећи документи јавних политика упућују на пуну примену Лисабонске конвенције, те предложена промена представља само начин њене имплементације.

8) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промену није могуће остварити без измене закона.

9) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Уколико се предложена измена закона не би спровела, очекује се додатно смањење заинтересованости младих са престижних универзитета да се врате у земљу, а на нивоу Агенције очекује се узлазни број тужби незадовољних грађана због признавања нижег степена образовања од стеченог у иностранству.

Иако број тужби због неадекватне примене поступка од стране рецензента до сада није био велики, не спровођење предложене измене имало би негативне ефекте имајући у виду члан 131. став 5. Закона о високом образовању којим је прописано да једном извршено вредновање одређеног страног студијског програма важи за све наредне случајеве признавања стране високошколске исправе када је страна високошколска исправа стечена завршавањем истог студијског програма.

10) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Код држава потписница Лисабонске конвенције постоје различите праксе, и да у поступку учествују екстерни рецензенти и да се поступак спроводе професионалци у оквиру институције надлежне за професионално признавање. Позитивна искуства у овом контексту има Република Хрватска у којој професионално признавање спроводи Агенција за знаност и високо образовање без учешћа спољашњих рецензента.

2. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЦИЉЕВА

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Предложеним изменама Закона о НОКС-у, Агенција за квалификације биће овлашћена да у потпуности самостално спроведе поступак професионалног признавања, без учешћа рецензента који нису запослени у Агенцији. Овакво решење ће довести до професионализације поступка унутар Агенције, запослени ће сами решавати захтеве применом Лисабонске конвенције и разменом информација о страним високошколским установама, студијским програмима и јавним исправама преко европске мреже ENIC (European Network of Information Centres).

Професионализација поступка омогућава и да се скрате рокови за доношење решења са 90 на 60 дана.

На овакав начин обезбедиће се ефикасније, брже и уједначо пружање јавне услуге професионалног признавања (признавања страних високошколских

исправа ради запошљавања), у складу са Лисабонском конвенцијом и у интересу грађана.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви у складу су са Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године, али с обзиром да спровођење поступка професионалног признавања представља само један сегмент образовања, није било основа да буде препознато у приоритетним циљевима Владе.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На основу броја захтева за професионалним признавањем који ће бити решени у законском року, као и у опадању броја поднетих тужби због неодговарајућег признавања.

3. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА ИДЕНТИФИКОВАЊЕ ОПЦИЈА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана "status quo" опција?

Као алтернативна опција предложеном решењу разматрана је "status quo" опција, односно могућности да се постојеће стање на неки начин превазиђе. Несумњиво је да рецензенти Националног савета имају одговарајуће компетенције за давање стручне оцене о страном студијском програму, међутим пракса је показала да један део њих овом поступку прилази као да се ради о академском признавању (за наставак школовања), игноришући при томе начела Лисабонске конвенције, али и одредбе домаћег законодавства које уређују поступка професионалног признавања. Такође, због других обавеза које рецензенти имају често нису били у могућности да дају стручно мишљење у року.

Опција да рецензенти прођу обуку за поступак професионалног признавања у складу са Лисабонском конвенцијом, спорна је јер би морала би да се примени на све рецензенте, којих има више стотина па и на оне који су се у свом раду придржавали начела ове конвенције. Осим што би била јако скупа, питање је да ли би рецензенти били заинтересовани за овакве обуке, посебно имајући у виду оптерећење редовним послом наставника високошколских установа али и симболичне накнаде за које су до сада давали стручна мишљења у поступку професионалног признавања.

Из наведених разлога одустало се од опције "status quo" и предложена је опција у којој запослени у Агенцији за квалификације сами спроводе поступак професионалног признавања, применом Лисабонске конвенције и разменом информација са центрима за признавање из иностранства о страним високошколским установама, студијским програмима и јавним исправама преко европске мреже ENIC (European Network of Information Centres) .

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

/

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

/

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

С обзиром да ЕНИЦ/НАРИЦ центар који спроводи професионално признавање раду функционише у саставу Агенције, нису потребне додатне управљачко организационе мере за спровођење предложене промене.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Информативно-едукативне мере као средство за постизање промене одбачене су као део разматрања "status quo" опције. Са друге стране, запослени у Агенцији свакако ће проћи додатну обуку.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Питање спровођења поступка професионалног признавања везано је искључиво за институцију надлежну за његово спровођење – Агенцију.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Запослени у Агенцији у ЕНИЦ/НАРИЦ центру представљају у овом тренутку одговарајући ресурс за спровођење поступка професионалног признавања према новом решењу, а с обзиром да Агенција није запослила пун број запослених на неодређен време у складу са одуком Владе, могуће је обезбедити и додатне људске ресурсе.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Изабрана опција у којој запослени у Агенцији у ЕНИЦ/НАРИЦ центру спроводе цео поступак професионалног признавања одабрана је јер се ради о компетентним лицима која имају искуства у спровођењу овог поступка од успостављања ЕНИЦ/НАРИЦ центра у оквиру Министарства просвете, науке и технолошког развоја у октобру 2015. године и која су пролазила разне обуке у ЕНИЦ/НАРИЦ центрима у Европи и региону, те је процењено да могу спроводе поступак самостално, без рецензената.

4. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Изабрана опција неће имати негативне ефекте на јавне приходе, с обзиром да запослени у Агенцији неће бити додатно плаћени а неће више бити потребно да буду издвајано средства за накнаду рецензентима. Према финансијском плану Агенције за 2019. годину предвиђена су средства од 5.000.000 динара за ангажовање рецензента.

Ова средства биће искоришћена за ангажовање посебних стручних комисија, попут решења која у складу са Законом о основама система образовања и васпитања примењују Завод за унапређивање образовања и васпитања и Завод за вредновање образовања и васпитања.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Средства за спровођење ове мере обезбеђена су у буџету Републике Србије за 2019. годину.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Изабрана опција неће имати ефекте на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Обука запослених који спроводе поступак професионалног признавања вршиће други запослени који су прошли обуке у ЕНИЦ/НАРИЦ центрима других држава, тако да није потребно обезбедити додатна средства.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

У случају да се укаже потреба да се обука запослених врше предавачи изван реда запослених у Агенији, за ове намене могуће је редистрибуирати средства која су у финансијском плану Агенције до сада била намењена за накнаде рецензентима.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција неће имати ефекте на расходе других институција.

5. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕКОНОМСКИХ ЕФЕКТА

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Изабрана опција нема ефеката на привреду.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција нема директне ефекте на конкурентност домаћих привредних субјеката. Међутим, посредно, ефикасније спровођење поступка професионалног признавања може да повећа конкурентност домаћих привредних субјеката тако што ће им омогућити да запосле лица која су стекла вредне дипломе у иностранству.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабрана опција не утиче на конкуренцију.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција не утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција не утиче директно на друштвено богатство и његову расподелу, али индиректно постојање врхунски образоване радне снаге на домаћем тржишту може да има утицаја на увећање друштвеног богатства.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Изабрана опција утицаће на повећање квалитета радне снаге с обзиром да ће на тржишту равноправно моћи да конкуришу и лица која су високо образовање стекла у иностранству.

6. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НА ДРУШТВО

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Грађани неће имати трошкове од примене изабране опције с обзиром да се за спровођење поступка професионалног признавања већ плаћа такса. Са друге стране, грађани ће имати користи од ефикасног спровођења јавне услуге у интересу странака.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Изабрана опција нема штетне ефекте по било коју групу популације.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Изабрана опција нема посебног утицаја на осетљиве друштвене групе.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Изабрана опција, осим повећања броја лица која су стекла високо образовање у иностранству неће имати других утицаја на тржиште рада, запошљавање и услове за рад.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Изабрана опција не доводи било какве дискриминације.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Изабрана опција нема утицаја на цене роба и услуга и животни стандард становништва.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Изабрана опција нема утицаја промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите,

здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Изабрана опција нема директног утицај на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, међутим индиректно, корист ће имати лица која су стекла високо образовање у иностранству а која до сада дису била запослена са са високим образовањем.

7. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Изабрана опција нема ефекте на животну средину.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција нема ефекте на животну средину.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција нема ефекте на животну средину.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Изабрана опција нема ефекте на животну средину.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Изабрана опција нема ефекте на животну средину.

8. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ УПРАВЉАЧКИХ ЕФЕКТА

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Изабраном опцијом не уводе се организационе, управљачке нити институционалне промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Агенција, као институција надлежна за спровођење поступка професионалног признавања има одговајајуће капацитете за реализацију изабране опције, а у

случају потребе може ангажовати додатне капацитет с обзиром да није попунила укупан број запослених на неодређено време у складу са одлуком Владе којом се утврђује максимални број запослених на неодређено време.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није потребно извршити реструктурирање Агенције.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је усклађена са међународним споразумима и документима јавних политика као и са домаћим прописима.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Изабрана опција не утиче на одговорност, али ће допринети већој транспарентности у самом поступку професионалног признавања.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

За реализацију изабране опције није потребно спровести додатне мере.

9. КЉУЧНА ПИТАЊА ЗА АНАЛИЗУ РИЗИКА

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

За спровођење изабране опције обезбеђена је подршка надлежних институција – Агенције и Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење изабране опције средства су обезбеђена у буџету Републике Србије.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Ризик за спровођење изабране опције може да буде преоптерећеност капацитета Агенције, али се он може превазићи запошљавање нових људи до максималног броја запослених на које Агенција има право у складу са одлуком Владе о утврђивању максималног броја запослених на неодређено време.

10. ПОДАЦИ О ОБАВЉЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА

Изради Нацрта закона претходиле су консултације између Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Агенције за квалификације и кабинета председника Владе о потешкоћама са којима се грађани сусрећу у поступку професионалног признавања и начинима како да се ова јавна услуга унапреди. Нацрт закона о изменама и допунама Закона о националном оквиру квалификација Републике Србије сачинила је радна група сачињена од представника Министарства, Агенције за квалификације и Владе.

Јавна расправа о Нацрту закона спроведена је у периоду од 9. до 29. августа 2019. године, а сви заинтересовани могли су да доставе своје примедбе, сугестије и предлоге на посебном формулару, поштом и електронски на адресу Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

На е-мејл адресу формуларе су доставили: Агенција за квалификације, Дејан Николић из Националне службе за запошљавање, проф. др Сениша Ђурашевић, и Светлана Савић

Радна група Министарства размотрила је све начелне и појединачне примедбе, сугестије и предлоге изнете током јавне расправе и достављене путем формулара.

Прихваћене су следеће примедбе, предлози и сугестије:

- Прихваћена је сугестија да се у циљу бољег упоређивања дескриптори нивоа у НОКС-у с дескрипторима Европског оквира квалификација за целоживотно учење те Оквира квалификација за Европски простор високог образовања (Даблински дескриптори) потребно је извршити мање измене на дескрипторима нивоа у НОКС-у
- Прихваћена је сугестија да се код признавања страних школских исправа поред оригиналне исправе прихвати и оверена фотокопија јавне исправе
- прихваћен је предлог да се кратак садржај решења о признавању више не уписује на оргиналу јавне исправе, као и да решење има значај јавне исправе

Нису прихваће следеће примедбе и сугестије:

- Да се у члану 49. Закона о НОКС-у који уређује еквиваленцију постојећих квалификација посебно опише некадашњи степен стручне спреме

6.2 који се, у складу са Законом о усмереном образовању, стицао завршавањем специјализације на вишој школи након завршеног вишег образовања, јер еквиваленција овог некадашњег степена стручне спреме утврђена чланом 49. став 1. тачка 7) подтачка (1) Закона о НОКС-у. Овом одредбом прописано је да стручни назив стечен завршавањем студија на вишој школи, у трајању до три године, који је до ступања на снагу овог закона у погледу права која из њега произлазе био изједначен са стручним називом првог степена струковних студија, еквивалентан је нивоу 6.1 НОКС-а.

– Није прихваћена начелна примедба да је у члану 49. потребно утврдити еквиваленцију основних академских студија обима 240 ЕСПБ бодова, јер је за ове студије већ утврђен 6.2 ниво НОКС-а у члану 5. Закона о НОКС-у, осим тога, ове студије настале су тек са Законом о високом образовању из 2005. године и не постоји еквиваленција са другим студијама насталим пре доношења овог закона.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа - Влада

Обрађивач - Министарство просвете, науке и технолошког развоја

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о националном оквиру квалификација Републике Србије

Draft Law on amendments on National qualifications framework of Republic of Serbia

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,

Наслов VIII Политике сарадње, члан 102. Образовање и стручно оспособљавање

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

општи рок

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

потпуно

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

нема

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

3.26 – Образовање и култура

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Уговор о функционисању ЕУ, Наслов XII Образовање, Стручно оспособљавање, омладина и спорт – потпуно усклађен у делу који се односи на систем образовања и васпитања

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

–

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

–

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

–

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Да

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не. Предлог закона о националном оквиру квалификација Републике Србије није преведен ни на један од службених језика Европске уније.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Не.